

DFØ – 19. april 2016

Samarbeidsforum internkontroll

Fundament og planlegging

Hvordan implementere og forankre internkontroll ved hjelp av involvering, gode eksempler og begeistring?

Statens vegvesen

Trygt fram sammen Statens vegvesen

05.04.2016

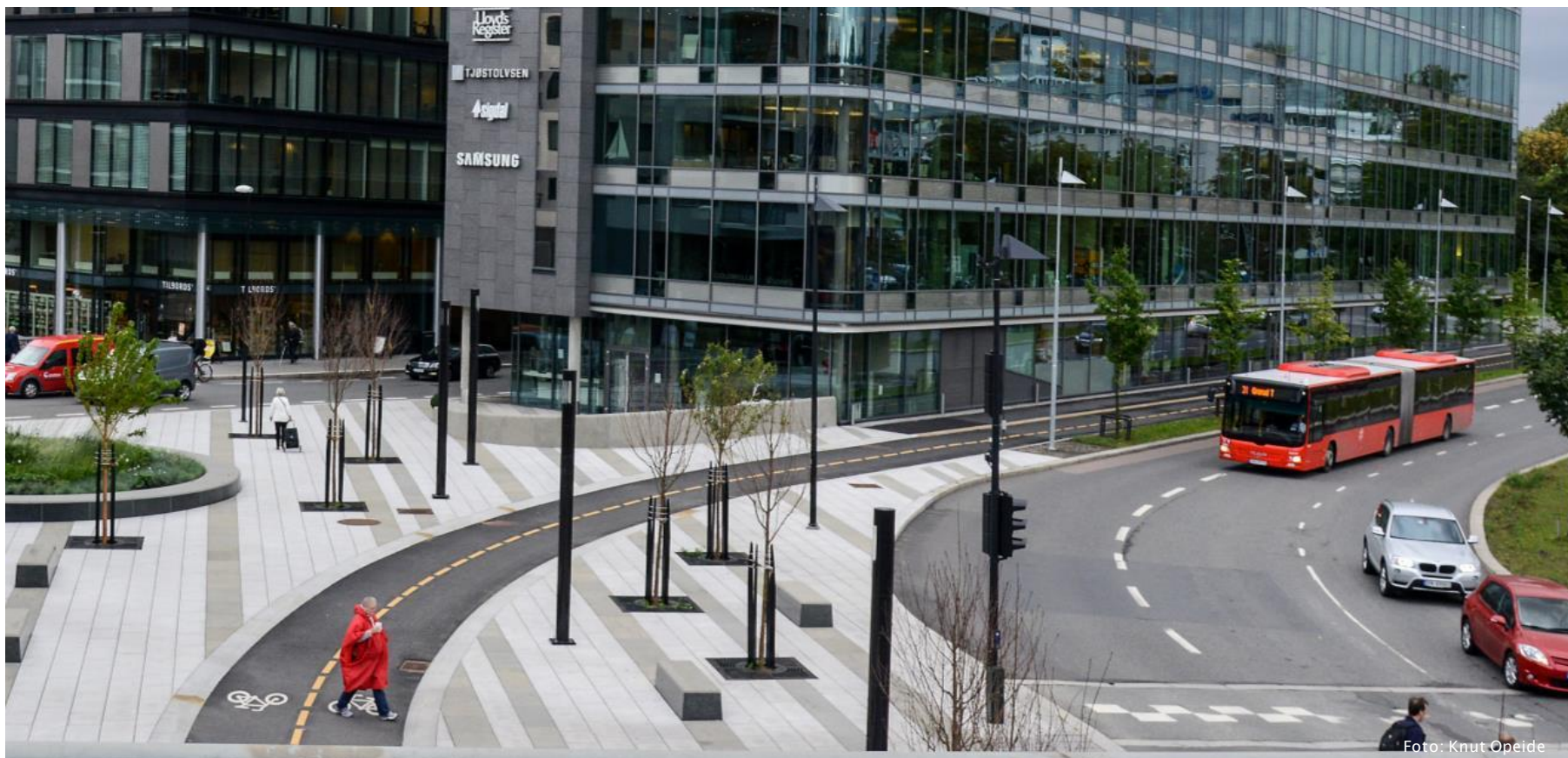
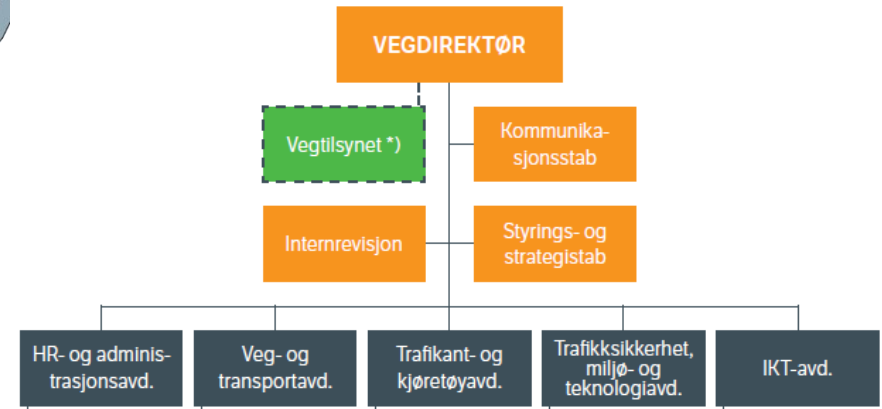
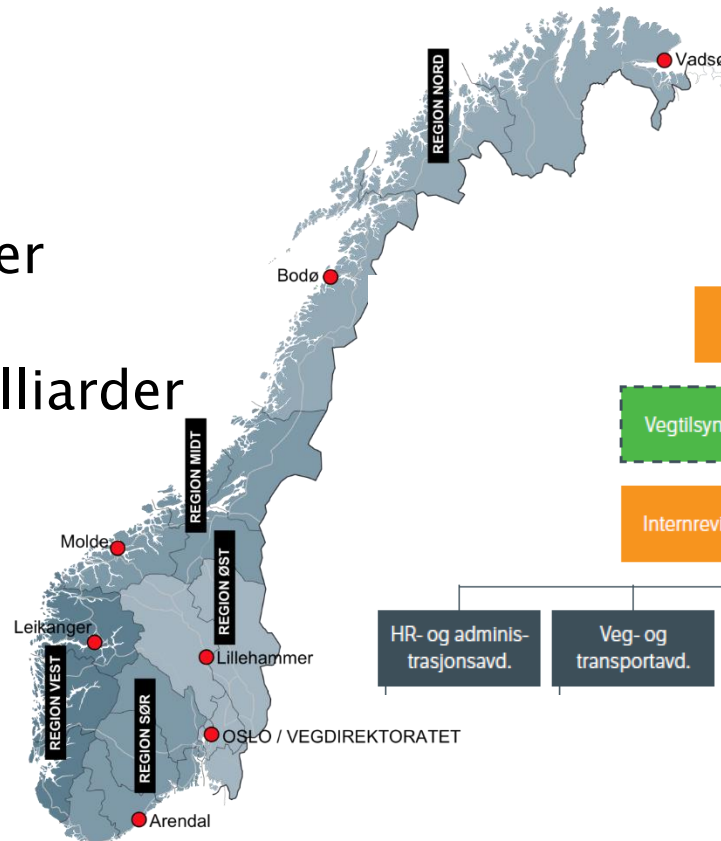

Foto: Knut Opeide

Vi er der folk er Organisert etter region

- Vegdirektoratet
- Fem regioner
- 72 trafikkstasjoner
- 7100 ansatte
- Omsetning 54 milliarder

Tips, gode eksempler

– grunnlag for gevinst ved god internkontroll

Nr. 1

Gratulerer!

Du har en svært spennende jobb, du er **sentralt plassert**, du kan erfare, lytte til og observere **stammespråk**, se eksempler på **ledelsens arbeid**, lære om «**tonen på toppen**» og hvordan **styring og kontroll** er praktisert.

I ditt arbeid må du ha reelle **eksempler** på det **formelle** og det **uformelle styrings- og kontrollmiljøet**. Det er her du finner de **gode** gevinstene som skaper de **gode effektene**.

Fundament for internkontroll

Har vi et tilstrekkelig fundament for et godt styrings- og kontrollmiljø?

Tips, gode eksempler

– grunnlag for gevinst ved god internkontroll

Nr.2

Risiko ved å implementere en **akademisk versjon** av internkontroll.....

.....**egenart**, verdier, holdninger og kultur må vektlegges om en **implementering skal bli bra**. Gevinster må realiseres, **synliggjøres, kommuniseres og dokumenteres med effekter**

Fundament for styrings- og kontrollmiljø

Begrepsbank

Tiltak

Strukturert oversikt på ord, uttrykk og begreper som er vesentlige i f.t. styring og kontroll

Implementere begrepseier og eier av begrepsdefinisjon

Språkrådet:

Språkrådets
termwiki

Gevinst

En felles ordliste for virksomheten

Sikre felles forståelse av ord, uttrykk og begrep, samt felles forståelse av definisjoner

Målsatte effekter:
Enhetlighet, samhandling, styrket styrings- og kontrollmiljø

Fundament for styrings- og kontrollmiljø

Ansvar og myndighet = roller

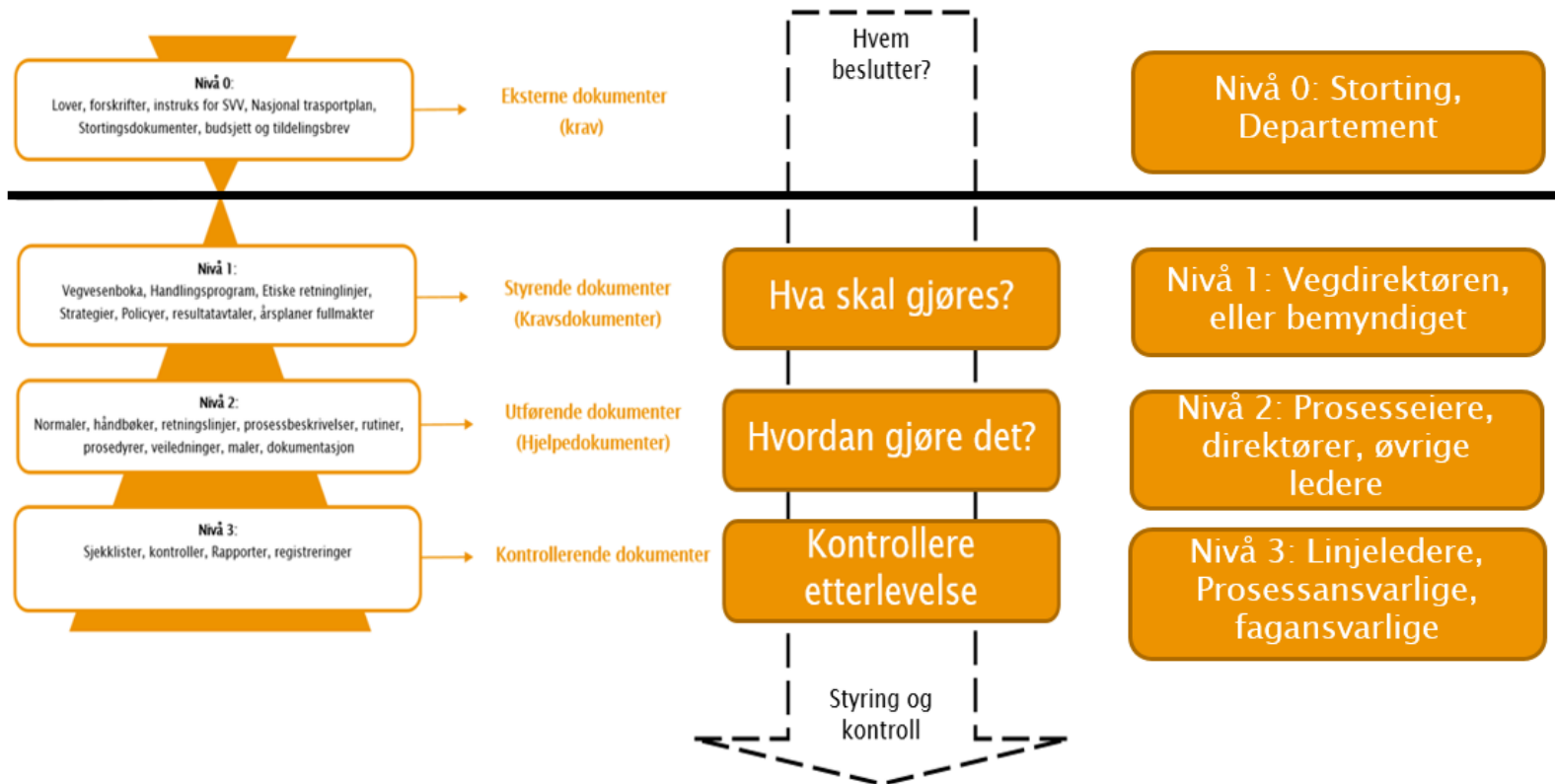
Tiltak	Gevinst
Tydelighet på hvem som godkjenner og beslutter (ansvar og myndighet)	Styrket styringsverdi
Tydelighet på hvem som har hvilken kompetanse (fagansvarlig)	Kompetanseoversikt (roller) i f.t. oppgave (mål og krav). Synliggjøre bredden på kompetanse i organisasjonen (involvering)
Du må trene for å bli god	Alle roller som skal arbeide med internkontroll må trene og bli trent!

Fundament for styrings- og kontrollmiljø

Dokumenthierarki (styring av dokumenter)

Målsatte effekter: Struktur og kontroll av etterlevelse

Fundament for styrings- og kontrollmiljø

Kvalitetssystem (prosesser og dokumenter)

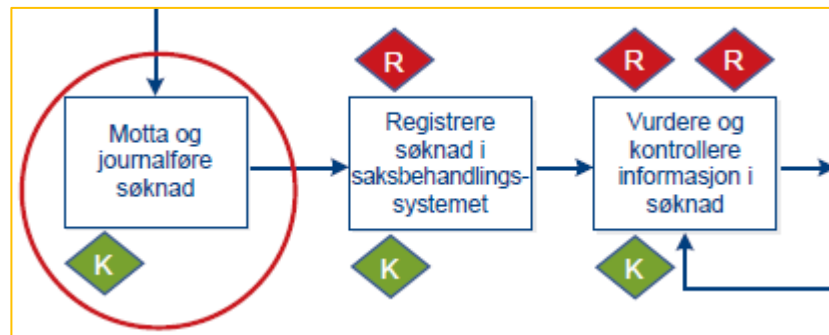
Statens vegvesen **KVALITETSSYSTEMET** > Prosesser > Dokumenter > Roller

Tiltak

Gevinst

Implementere risiko- og kontrollpunkter i vesentlige prosesser

Vesentlige risikoer vurderes og analyser opp mot mål

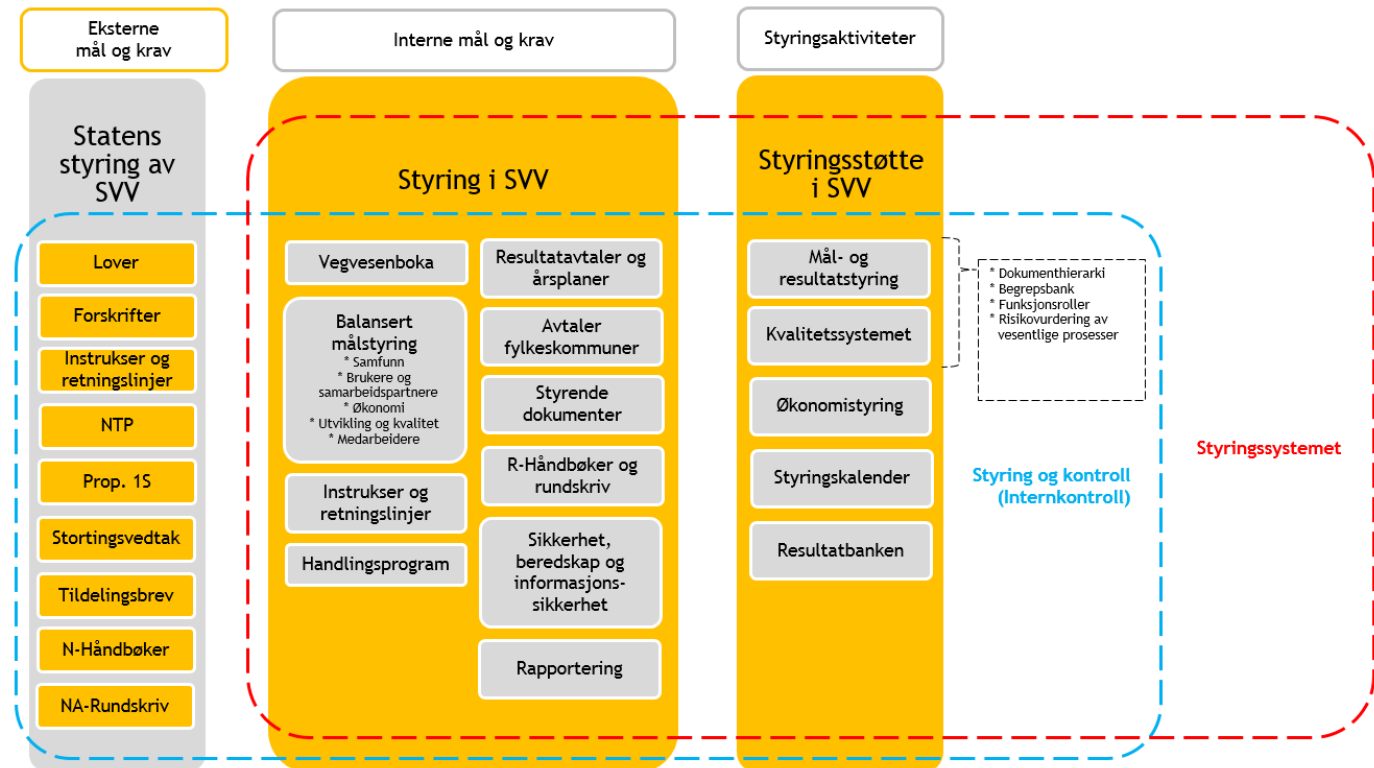
Risikopunkter i alle vesentlige prosesser etableres. Vurderer **manuelle eller automatiske kontroller.**

Tips, gode eksempler – grunnlag for gevinst ved god internkontroll

Styringssystemet **må forstås?**

Nr.3

Tips, gode eksempler

– grunnlag for gevinst ved god internkontroll

Nr.4

...når viktige deler av fundamentet er på plass må vi forankre (spre budskapet):

- **Sterk struktur – tåler større endringer (stor effekt over kort tid?)**
- **Svak struktur – tåler mindre endringer (liten effekt over lengre tid?)**

Endringsledelse?

Trå noen på tærne?

Hvordan arbeide med kultur?

Hva med litt begeistring og motivasjon?

Planlegging

Evaluering – Rammer – Ressurser – Ambisjoner

Kan vi planlegge gevinster?

Kan vi inkludere begeistring i planleggingsfase?

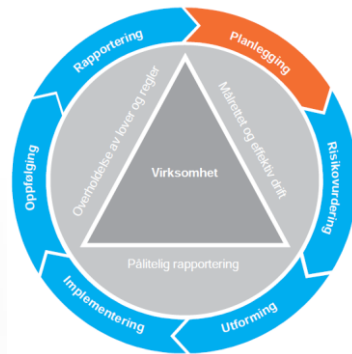
Tips, gode eksempler

- grunnlag for gevinst ved god internkontroll

Metodikken (COSO/DFØ) er et fantastisk verktøy – skal tilpasses virksomhetens egenart

Nr.5

1. Planlegging
2. Risikovurdering
3. Utforming
4. Implementering
5. Oppfølging
6. Rapportering

2. Risikoanalyse
prosesser?

Har virksomheten
mange
modeller for
risikovurdering
?

Planlegging

Virksomhetsledelsens grunnlag for internkontroll

1. Evaluering (egenevaluering) av status og **modenhet**
2. Ambisjonsnivå – hvor vil vi, **hva er målet, hva er gevinstene** (må tilpasses SVV's risiko, vesentlighet og egenart)
3. **Prioritere** innenfor rammer og ressurser (hva er vesentlig)
4. Roller, ansvar og **myndighet** besluttes

STYRENDE (MÅL og KRAV)		
Mål og ansvar	Lovkrav	Øvrige & interne krav

Hva vi skal planlegge

UTFØRENDE (STRATEGI og TILTAK)			
Aktiviteter	Aktivitetsansvarlig	Suksesskriterier	Utført innen

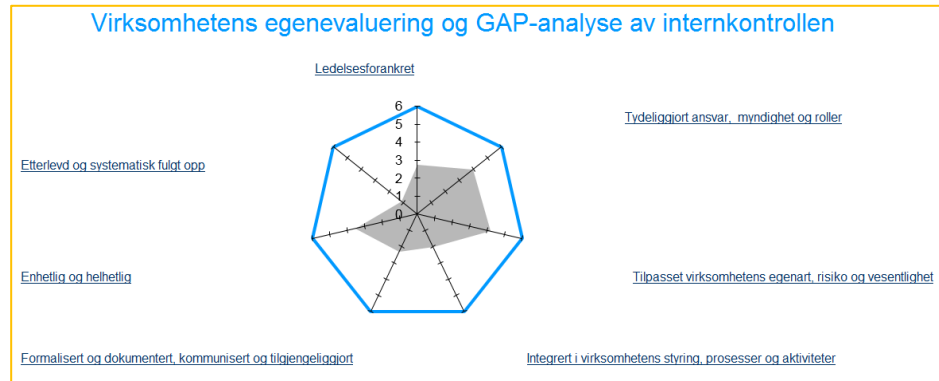
Hvordan vi skal planlegge

KONTROLLERENDE	
Gevinster - realiserbare	Gevinstrealiseringsplan

KOMPETANSEDELING	
Status SVV	Status JBV

Tips, gode eksempler
– grunnlag for gevinst ved god internkontroll

Egenevaluering må **være ærlig!**

Nr.6

Intervju av en leder;

Har du **kontroll**?

Hvordan **vet** du det?

Kan du **dokumentere** det?

Tips, gode eksempler

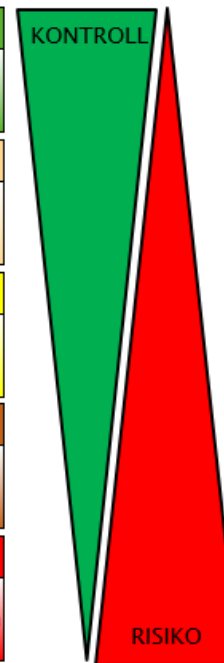
– grunnlag for gevinst ved god internkontroll

Nr. 7

Ambisjonsnivå på modenhet – hva er målet, hva er kost/nytte?

Integrert	
5	Helhetlig risikostyring, med kontrollsystem integrert i styringssystem. Kontinuerlig overvåking og forbedring. Bidrar til effektivisering.
Modent	
4	Implementert kontrollsystem med egnet rammeverk og verktøy. Deefinert ansvar og rutiner for oppfølging. Rapportering av etterlevelse.
Standardisert	
3	Risikovurderinger gjennomført og dokumentert. Tilhørende kontroller dokumentert, systematisert og strukturert. Ansvar for kontroll tydeliggjort.
Uformell	
2	Usystematiske risikovurderinger og kontrollaktiviteter, og mangelfull dokumentasjon. Mangler rammeverk for risiko og intern kontroll. Uklart om kontroller dekker sentrale risikoer.
Ustrukturert	
1	Ingen struktur for risikovurdering og kontroll, og mangelfull dokumentasjon. Svakt kontrollmiljø. Eventuelle kontroller vahengig av enkeltpersoner.

Virksomhetsledelsen beslutter **ambisjonsnivå**, etter gjennomført **egenevaluering**

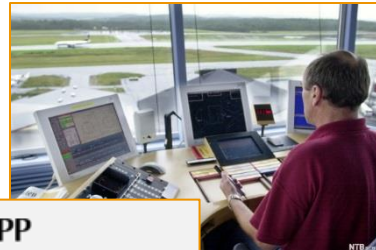
Inkluderes i virksomhetens **styringskalender** eller årshjul

Tips, gode eksempler – grunnlag for gevinst ved god internkontroll

Nr.8

Kan «fancy» teknologi skape begeistring for internkontroll og gjøre innsalget lettere?

MIN KONTROLL APP

- * Mine oppgaver
- * Mitt ansvar
- * Mine automatiske kontroller
- * Mine manuelle kontroller
- * Min rapportering
- * Min dokumentasjon

Internkontroll gir
bedret styring og
kontroll på dine
oppgaver og ditt
ansvar.

Tips, gode eksempler
– grunnlag for gevinst ved god internkontroll

Hva skal vi oppnå **sammen med ledelsen?**

Sterk struktur og et godt fundament

Måltrettet og effektiv drift

Pålitelig rapportering

Overholdelse av lover og regler

Internkontroll
(STYRING og kontroll)

Hints
& Tips

Nr.9

Statens vegvesen

Trygt fram sammen Statens vegvesen

05.04.2016

Lykke til med innsalg,
forankring og
begeistring 😊

En velfungerende
internkontroll frigjør
ledelseskapasitet til
strategisk styring
(dette er en gevinst)!

Takk for meg

Terje Sand
Vegdirektoratet,
Statens vegvesen

E-post/Lync:
terje.sand2@vegvesen.no

Mobil: 917 95452